

nehledě na nepřetržitou spojitost se životní zkušeností, formoval se Gorkij typologicky v prvním období v souladu s literárním vývojem jako novoromantik. (Poté tihla jeho tvorba k sociálně-analytickému typu a již před Říjnem k typu sociálně-syntetickému.) Próza M. Gorkého téměř nezná neutrálních poloh, zejména v prvním období. Rada momentů má však u spisovatele (např. „nietzscheovské“ motivy) jiné kontextuální začlenění a vyznění než u novoromantiků. A. Václavíkovi podařilo se vyhmátnout spojitost tvaru Babelovy novely s novelou světovou a tradicemi ruské novelistické klasiky.

Konference přinesla nejen výsledky v nových pohledech překonavajících zastaralé konstrukce, nýbrž i podněty, které svědčí o živém vnitřním vývoji české rusistiky.

Jaroslav Burlan

K DÍLU GIORGIA NURIGIANIHO

Dnes již 75letý profesor Giorgio Nurigiani, ač původem Ital, žijící v Římě, patří stejně kulturním dějinám italským jako bulharským. Celých třicet let působil v Bulharsku jako profesor italštiny. Jeho zájem však přerostl učitelské povolání a rozšířil se na literaturu, dějiny i politiku. Jeho rozsáhlé literární dílo (kromě dramát), čítá několik set titulů knih, studií, článků, slovníků a učebnic, více než půldruha tisíce recenzí, uveřejňovaných v italském, ruském, rumunském, řeckém, bulharském, ba i českém tisku a zasahuje do mnoha vědních oborů — do dějin italské, bulharské, ruské a jiných evropských literatur, jazykovědy, filosofie (např. psal o Croceově filosofii), historie balkánských národů, politiky i divadla. Člověk mnohostranných zájmů a ohromné invence, který hlavně v meziválečném období vykonal mnoho pro poznání bulharské literatury v Itálii a naopak.

Nurigiani vydal před třemi lety (1965) v Římě první svazek medailónků, portrétů a vzpomínek na osobnosti, které sám osobně poznal. Zahrnul do něho vyprávění o 19 svých přátelích. Píše v něm o papeži Janu XXIII., o B. Croceovi, M. Gorkém, E. M. Remarqueovi, Ivanu Vazovovi, St. Zweigovi, o sovětském diplomatu F. F. Raskolnikovovi, který v roce 1938 otevřeně protestoval proti represáliím v SSSR, a o mnoha jiných.

Druhý svazek vyšel o rok později (1966) a najdeme v něm 23 jména evropské kultury a politiky, mezi nimi např. vzpomínky na Němroviče-Dančenka, povídání o zakladateli italského futurismu F. T. Marinetti, Ivanu Michailovovi i Paulu Valérym, Luigiho Salviniho a mnoha dalších, většinou italských kulturních osobnostech.

Třetí svazek (*Visti e conosciuti*), který vyšel r. 1967 (vydavatelství Idea, Řím), obsahuje portréty a medailónky bulharských, italských, ruských a makedonských literárních, uměleckých a jiných tvůrců. Najdeme tu i velmi pěknou životopisnou črtu o českém profesoru Josefu Pátovi, unučením za války fašisty. Není vyloučeno, že vzájemná korespondence těchto dvou dlouholetých a blízkých přátel by mohla leccos říci o posledních měsících života českého vlastence.

Z bulharských literárních pracovníků čteme tu výstižný medailónek o Elisavetě Bagranovové, doprovázený ukázkami z její básnické tvorby. S velkým uznáním píše Nurigiani o světově proslulém operním pěvci Borisu Christovovi, o básníku Kirilu Christovovi (žil dlouho také v Praze), o Michailu Kremenovi, sochaři Asenu Pejkovovi, obšírně píše Nurigiani o osobnosti a díle Penča Slavejkova a Konstantina Veličkova — (zvláště upozorňuje na jeho vztah k Dantovi).

Italské veřejnosti tu Nurigiani poprvé představil i dva makedonské tvůrce — významného kritika Dimitra Mitreva a básníka Ante Popovského (v r. 1966 vydal Nurigiani knihu o dějinách a kultuře Makedonie *La Macedonia ieri e oggi* a v roce 1967 první italsko-makedonský slovník).

Osobnosti, o nichž Nurigiani píše, jsou seřazeny abecedně a u každé z nich je fotografie. Vzpomínky Nurigianiho jsou cenné jako materiál k ucelenějšímu poznání díla a tvůrců mnoha evropských zemí, s nimiž přišel autor do styku.

Ivan Dorovský